



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 436/2014-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti NESTVEST, s. r. o., Galandova 3, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou AK MS s. r. o., Galandova 3, Bratislava, za ktorú koná advokát JUDr. Miloslav Šimkovič, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 24 C 92/2005-349 zo 16. novembra 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti NESTVEST, s. r. o., o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2014 faxom a 29. mája 2014 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti NESTVEST, s. r. o., Galandova 3, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 C 92/2005-349 zo 16. novembra 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014, ktorou žiadala vydať tento nález:

„Právo obchodnej spoločnosti NESTVEST, s. r. o. so sídlom Galandova 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 786 507, spoločnosť zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č. 21547/B, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva vlastníť majetok a práva na rovnakú zákonnú ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 12 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4Co 154/2013-367 zo dňa 22. 1. 2014 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 24C/92/2005-349 zo dňa 16. 11. 2012 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4Co 154/2013-367 zo dňa 22. 1. 2014 a rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 24C/92/2005-349 zo dňa 16. 11. 2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Obchodnej spoločnosti NESTVEST, s. r. o., so sídlom Galandova 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 786 507, spoločnosť zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č. 21547/B priznáva primerané finančné zadostučinenie

vo výške 1.500,- €, ktoré je Krajský súd povinný vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa, AK MS s. r. o., JUDr. Miloslava Šimkoviča – advokáta a konateľa, vedený vo Unicredit Bank: 1160032006/1111.

Obchodnej spoločnosti NESTVEST, s. r. o., so sídlom Galandova 3, 811 06 Bratislava, IČO:35 786 507, spoločnosť zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č. 21547/B priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 314,18 € ktoré je Krajský súd povinný vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa, AK MS s. r. o., JUDr. Miloslava Šimkoviča – advokáta a konateľa, vedený vo Unicredit Bank: 1160032006/1111.“

Ako vyplýva zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh, sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 24 C 92/2005, v ktorom sa proti nemu domáhala E. B. (ďalej len „žalobkyňa“), určenia, že výpoveď z nájmu bytu č. 1 na Galandovej 3 v Bratislave (ďalej len „byt“) z 23. septembra 2005 daná jej sťažovateľom je neplatná.

Žalobkyňa svoju žalobu odôvodnila tým, že výpovedný dôvod z nájmu bytu spočívajúci v nedoplatku na nájomnom [§ 711 ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka] nie je daný, pretože nájomné i úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu riadne uhradza. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že žalobkyňa bola povinná platiť v období od 12. januára 2004 do 1. januára 2005 vyššie nájomné (zvýšené postupne zo sumy 2 600 Sk na 4 295 Sk mesačne) s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľ zvýšil kategorizáciu bytu z II. na I. kategóriu, žalobkyňa poukázala na to, že na takéto zvýšenie nájomného nepristúpila, a preto naďalej riadne platila nájomné v maximálnej výške stanovenej pre byty II. kategórie. Ďalej uviedla, že pred doručením výpovede nebola sťažovateľom vyzvaná na doplatenie ním jednostranne zvýšeného nájomného a sama v byte vykonala so súhlasom sťažovateľa a stavebného úradu stavebné úpravy, ktorými zlepšila vybavenie bytu (najmä tam v roku 1981 zriadila ústredné diaľkové kúrenie). Skoršiu výpoveď z nájmu bytu danú jej sťažovateľom tento vzal späť. Do II. kategórie bol byt zaradený už podľa evidenčných listov z 8. júla 1986, ako aj podľa nájomnej zmluvy uzatvorenej so skorším prenajímateľom

(M. L.) 1. mája 1994. Sťažovateľ v konaní pred okresným súdom tvrdil, že byt spĺňa podmienky na jeho zaradenie do I. kategórie, nie on menil jednostranne kategorizáciu, táto zmena vyplýva z právnych predpisov. Nedoplatok žalobkyne na nájomnom za rok 2004, ktorá platila svojvoľne naďalej nájomné ako za byt II. kategórie namiesto nájomného za byt I. kategórie, prevýšil sumu trojnásobku mesačného nájomného. Žalobkyňa poukázala na to, že pred okresným súdom sa už v minulosti viedlo konanie, v ktorom sa sťažovateľ domáhal od nej zaplataenia nedoplatku na nájomnom, a to pod sp. zn. 27 C 5/2006, v ktorom bola vyriešená otázka kategorizácie bytu ako bytu II. kategórie. Sťažovateľ argumentoval tým, že rozhodnutie okresného súdu vo veci sp. zn. 27 C 5/2006 je založené na nesprávnom právnom posúdení veci.

Okresný súd rozsudkom č. k. 24 C 92/2005-349 zo 16. novembra 2012 žalobe žalobkyne vyhovel, určil, že výpoveď z nájmu bytu z 23. septembra 2005 daná žalobkyni sťažovateľom je neplatná, a sťažovateľa zaviazal na náhradu trov konania. Mal za preukázané, že žalobkyňa je nájomcom bytu od roku 1981, na svoje náklady vykonala rekonštrukciu bytu, vybudovala prívod ústredného kúrenia, podľa evidenčného listu išlo o byt II. kategórie. Žalobkyňa uzatvorila nájomnú zmluvu s novým vlastníkom bytu 1. mája 1994, podľa ktorej sa pri zmene okolností rozhodujúcich pre stanovenie úhrad primerane zvýši i výška úhrad (čl. V). Sťažovateľ potom, čo nadobudol vlastnícke právo k domu, v ktorom sa byt nachádza, 6. júna 2000, listom z 29. januára 2004 oznámil žalobkyni, že v zmysle nového výnosu Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. V-1/2003 došlo k zmene regulovaného nájomného, ktoré je od 10. januára 2004 určené na 4 295 Sk mesačne a výška preddavku na služby je 850 Sk, listom z 12. apríla 2005 jej oznámil výšku nájomného pre rok 2005 v sume 4 295 Sk a preddavkov na služby 1 000 Sk. Okresný súd sa oboznámil s obsahom spisu vo veci vedenej pod sp. zn. 27 C 5/2006, z ktorého zistil, že právoplatným rozsudkom č. k. 27 C 5/2006-177 z 5. marca 2008 bola zamietnutá žaloba sťažovateľa proti E. B. o úhradu nedoplatkov za roky 2004 až 2006, a to aj s poukazom na to, že je potrebné zohľadniť, kto z účastníkov sa vlastnými nákladmi pričínil o tie stavebné úpravy, ktoré mali za následok zmenu kategórie bytu. Keďže bolo preukázané, že rekonštrukcia bytu bola vykonaná E. B. na jej vlastné náklady, sťažovateľ na nich neparticipoval, nemôže si z neho odvodzovať nároky na úkor nájomcu. Žaloba sťažovateľa vo veci sp. zn. 27 C 5/2006 bola zamietnutá potom s odôvodnením, že

E. B. bola v žalovanom období povinná platiť sťažovateľovi nájomné vo výške nájomného pre byty II. kategórie. Rozsudok okresného súdu č. k. 27 C 5/2006-177 z 5. marca 2008 bol potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 130/2008-224 z 11. mája 2010. Sťažovateľom proti nemu podané dovolanie bolo odmietnuté Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 6 Cdo 228/2010 z 27. júla 2011 a sťažnosť doručená ústavnému súdu smerujúca proti tomuto rozhodnutiu bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená uznesením č. k. I. ÚS 494/2011-23 zo 14. decembra 2011. Okresný súd žalobe žalobkyne vyhovel s poukazom na závery vyplývajúce z rozsudku č. k. 27 C 5/2006-177 z 5. marca 2008 a dospel k záveru, že v období, o ktorom sťažovateľ tvrdí, že žalobkyni vznikol nedoplatok na nájomnom, bola žalobkyňa povinná uhrádzať nájomné ako za byt II. kategórie, ktoré sťažovateľovi uhradila, v dôsledku čoho nebol naplnený výpovedný dôvod z nájmu bytu uplatnený sťažovateľom vo výpovedi z 23. septembra 2005.

Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Rozsudok krajského súdu č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014 nadobudol právoplatnosť 24. marca 2014.

Sťažovateľ sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu č. k. 24 C 92/2005-349 zo 16. novembra 2012 a rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014 odôvodnil tým, že všeobecné súdy sa nezaoberali účinne jeho námietkami a argumentmi, dotknuté ustanovenia právnych predpisov aplikovali svojvoľne a arbitrárne, rozhodli v rozpore s relevantným právom a nezohľadnili závery Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach týkajúcich sa regulácie nájomného, najmä Bitto v. Slovenská republika. Podľa presvedčenia sťažovateľa všeobecné súdy neboli viazané rozhodnutím vo veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 27 C 5/2006, zvlášť ak argumentoval cenovými právnymi predpismi platnými v čase porušenia povinnosti žalobkyne odôvodňujúcej výpoveď z nájmu bytu. Sťažovateľ poukázal i na to, že podľa

jeho zistení nebolo na úradnej tabuli krajského súdu päť dní vopred oznámené vyhlásenie rozsudku, ako aj na to, že v jeho veci nebolo možné aplikovať § 17 vyhlášky č. 60/1964 Zb., ktorá bola zrušená s účinnosťou od 1. januára 2000, a naopak, mali byť aplikované cenové predpisy účinné v roku 2004, a to výnos č. V 1/2003 a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov. Všeobecné súdy nezohľadnili obsah čl. V nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a predchádzajúcim prenajímateľom, ktorý predpokladá zvýšenie nájomného pri zmene okolností, ku ktorým došlo vo veci sťažovateľa zmenou právnej úpravy. Právo na vlastníctvo sťažovateľa bolo podľa jeho tvrdenia porušené v dôsledku toho, že nájomné je majetkovým právom, všeobecné súdy nezabezpečili jeho ochranu, hoci sťažovateľ je vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej sa byt nachádza, a chce z nej brať úžitky a disponovať s ňou v súlade s právnymi predpismi.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti rozsudku okresného súdu č. k. 24 C 92/2005-349 zo 16. novembra 2012.

Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o sťažnostiach proti takým rozhodnutiam všeobecných súdov, vo vzťahu ku ktorým o opravných prostriedkoch je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu č. k. 24 C 92/2005-349 zo 16. novembra 2012 podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľa rozhodnutím okresného súdu.

Ústavný súd preto konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, pretože jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. Z uvedeného dôvodu sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Odlišná je však situácia, pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu č. k. 4 Co 154/2013 367 z 22. januára 2014, vo vzťahu ku ktorému je právomoc ústavného súdu daná.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstatou sťažnosti na porušenie týchto práv rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014 je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého mu súdna ochrana nebola krajským súdom poskytnutá v zákonom predpokladanej kvalite v dôsledku toho, že rozsudok je založený na ústavne nekonformnom výklade dotknutých zákonných ustanovení a jeho odôvodnenie nezodpovedá zákonnej požiadavke, pretože z neho nemožno zistiť, ako sa krajský súd vysporiadal s jeho argumentáciou.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje

na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014 uviedol:

„Súd prvého stupňa zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 132 O. s. p. došiel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil vo veci samej i správny právny záver o nenaplnení skutkovej podstaty danej ust. § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka vo vzťahu k navrhovateľke, keď na vec aplikoval zodpovedajúce právne normy, ktoré aj správne vyložil a svoje dôvody vedúce k vyhovneniu návrhu navrhovateľky aj dostatočne v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. odôvodnil. Prihliadnuc na obsah spisu a z neho vyplývajúci skutkový a právny stav, odvolací súd nezistil v postupe súdu prvého stupňa z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O. s. p.) Z obsahu spisu nevyplýva, že by svojim konaním, rozhodnutím odňal odporcovi možnosť konať pred súdom. Súd prvého stupňa zákonným spôsobom argumentoval o neplatnosti navrhovateľke danej výpovede z nájmu bytu odporcom pre nenaplnenie skutkovej okolnosti o hrubom porušovaní povinnosti nájomcu. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, keď dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej ako aj právnej otázky rozhodnutia, avšak len takej, ktorá je pre rozhodnutie súdu rozhodujúca, nevyhnutá. Z konania pred súdom prvého stupňa iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privediť iné právne hodnotenie stavu veci.

Pre správnosť dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné:

Podľa § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka, prenajímateľ môže vypovedať nájom bytu, ak nájomca hrubo porušuje svoje povinnosti vyplývajúce mu z nájmu bytu najmä tým, že nezaplatí nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu za dlhší čas ako tri mesiace, alebo tým, že prenechal byt alebo jeho časť inému do podnájmu bez písomného súhlasu prenajímateľa.

Výpoveď z dôvodu uvedeného v tomto zákonnom ustanovení je teda sankciou za hrubé porušenie povinností nájomcu vyplývajúcich z nájmu bytu. Úlohou súdu prvého stupňa, ako i odvolacieho súdu, bolo preto i podľa zásady výkonu práv a oprávnených záujmov v súlade s dobrými mravmi posúdiť, či u navrhovateľky došlo k takému opomenutiu plnenia si povinností nájomcu, za ktoré by mala byť takto sankcionovaná a iné zdanlivo súvisiace okolnosti neposudzovať.

Vzhľadom na odvolacie námietky odporcu pokiaľ ide o odôvodnenie napadnutého rozsudku a skutočnosť, že podľa názoru odporcu sa súd prvého stupňa nevysporiadal s aplikáciou s vecou súvisiacich ďalších právnych noriem a so všetkými skutkovými a právnymi argumentmi odporcu, odvolací súd konštatuje, že z obsahu spisu nevyplýva žiadna úvaha o prípadnej vade v procesnoprávnom postupe prvostupňového súdu, resp. o prípadnej nesprávnosti jeho rozhodnutia. Odvolací súd sa vzhľadom na obsah odvolania zaoberal posúdením, či súd prvého stupňa neodňal odvolateľovi možnosť konať pred súdom, keď odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú podľa jeho názoru pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu. Rovnako je postačujúce uviesť, ktoré právne normy na vec aplikoval a prečo a nie je závadným postup súdu, ak v odôvodnení rozhodnutia neuvedie, ktoré právne normy uvádzané účastníkmi konania nepoužil. Preto odôvodnenie rozhodnutia, ktorým stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje pre záver o tom, že z tohto aspektu

je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). V danom prípade súd prvého stupňa primerane uviedol rozhodujúci skutkový stav, primerane opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán a výsledky dokazovania. Primeranosť je daná hmotnoprávnou normou, ktorá má byť na posudzovaný prípad aplikovaná.

Predmetom sporu bolo posúdenie platnosti, či neplatnosti výpovede z nájmu bytu v zmysle § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka, preto prvostupňový súd správne postupoval, ak dokazovanie vykonal v rozsahu za účelom zistenia, či navrhovateľka hrubým spôsobom porušila svoje povinnosti nájomcu, keď z dikcie uvedeného ustanovenia sa za porušenie týchto povinností predpokladá najmä nezaplatenie stanoveného nájomného za tri mesiace. Daná právna norma teda nie je kogentná, t. j. z jej dikcie vyplýva možnosť voľnejšej úvahy o tom, či nájomca svoje povinnosti porušil alebo nie a či ich porušil takým hrubým spôsobom, aby takéto jeho konanie založilo nárok prenajímateľa pre danie výpovede z nájmu bytu. Správne preto postupoval súd prvého stupňa, ak dokazovanie zameral len na zistenie, či navrhovateľka porušila povinnosti nájomcu a len tieto zistenia v odôvodnení rozhodnutia vyhodnocoval. Tu sa i odvolaciemu súdu ako jediná pre vec rozhodujúca skutočnosť javí to, že v zmysle právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č. k. 27 C 5/2006-177, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 8 Co 130/2008-224, bol zamietnutý návrh odporcu na platenie vyššej než navrhovateľkou uhrádzanej výšky nájomného za predmetný byt a to za identické obdobie, ako za obdobie rozhodné pre danú výpoveď z nájmu, z ktorého dôvodu treba jednoznačne konštatovať, že nemohlo dôjsť u navrhovateľky k porušeniu jej povinností nájomcu, ak platila nájomné vo výške, aká vyplývala z výsledku týchto súdnych konaní. Existencia takéhoto právneho stavu, za ktorého by navrhovateľka v zmysle jedného súdneho rozhodnutia nebola zaviazaná k povinnosti platiť nájomné vo výške vyššej než ňou uhrádzanej, a v zmysle druhého súdneho konania by bolo rozhodnuté o platnosti výpovede z nájmu bytu pre neplatenie nájomného vo výške nad rámec hradenej sumy, by bola zjavne ústavne nekonformná a táto aplikácia právnych noriem vy bola rozhodne v rozpore s dobrými mravmi, na ktoré pamätá ust. § 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Už podľa R 74/1968 v rámci úvahy, či užívateľ (dnes nájomca) hrubo porušuje svoje povinnosti tým, že neplatí úhradu za užívanie bytu (nájomné), prihliadne súd na to, z akých dôvodov neplatí. Navrhovateľka neplatila z dôvodu, ktorého zákonnosť prejudiciálne k preskúmanému konaniu posúdil už právoplatne všeobecný súd v inom súdnom konaní. Preto ak bola navrhovateľke poskytnutá súdna ochrana v tomto zmysle, nemohlo sa následne konštatovať, že u nej došlo k porušeniu povinností nájomcu. Navyše odvolací súd dáva do pozornosti i tú skutočnosť, že nárokom odporcu na platenie vyššieho nájomného sa zaoberal i súd ústavný, ktorý nevzhliadol vo veci žiadne porušenie práv a oprávnených záujmov odporcu. Z odôvodnenia rozsudku preto nevyplýva jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd má za to, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 Ústavy SR.

Z uvedených dôvodov odvolací súd neprihliadol ani na písomné podanie odporcu doručené Krajskému súdu v Bratislave dňa 10. 02. 2014, ktorým upriamil pozornosť na novú právnu a skutkovú situáciu vyvolanú aktuálnym rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva vydané v kauze Bittó a spol. vs. SR, podľa ktorého regulované nájomné je v rozpore s ľudskými právami vlastníkov reštituovaných domov, navyše s poukazom na tú skutočnosť, že predmetné písomné podanie bolo do spisu doručené až po vydaní tohto rozsudku dňa 22. 01. 2014. S poukazom na odvolávku odporcu ohľadom procesného postupu súdu prvého stupňa v rozpore s ust. § 118a a 118 ods. 2 O. s. p. a nevykonanie dôkazu špecifikáciou platieb navrhovateľky odvolací súd uvádza, že ust. § 118 a O. s. p. sa viaže ku konaniami s iným predmetom sporu a pokiaľ ide o zhodu či nezhodu postupu súdu prvého stupňa s ust. § 118 ods. 2 O. s. p., preskúmaním zistená skutočnosť by nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a i prípadný rozporný postup s uvedeným ustanovením nezakladá skutkovú podstatu pre zmenu, či zrušenie preskúmaného rozhodnutia. Písomná špecifikácia platieb navrhovateľky pre rozhodnutie vo veci nebola totiž už z vyššie uvedených dôvodov relevantná, navyše z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvého stupňa zo dňa 9. 10. 2012 nevyplývalo, že by bol prednesený návrh na dokazovanie založením takéhoto listinného dôkazu niektorým z právnych zástupcov. Právny zástupca navrhovateľky vzhľadom na argumentáciu protistrany síce uviedol, že

špecifikáciu doloží, avšak nešlo o jeho návrh na dokazovanie. Právny zástupca odporcu takýto dôkaz nenavrhol. Pokiaľ uložil takúto povinnosť právnenému zástupcovi navrhovateľky súd prvého stupňa v rámci uznesenia súdu o odročení pojednávania, treba uviesť, že takýmto uznesením týkajúcim sa vedenia konania nie je súd podľa § 170 ods. 2 O. s. p. viazaný.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako právne vec posúdil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah, zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu z uvedených hľadísk a dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľa reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu je zrejmé, ako

krajský súd vykladal a aplikoval ustanovenie § 711 ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka a na akých skutkových zisteniach svoje rozhodnutie založil. Rovnako tak z tohto rozhodnutia je zrejmé, z akých dôvodov považoval za významné skoršie rozhodnutie okresného súdu vo veci sp. zn. 27 C 5/2006 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 130/2008-224. Po dôslednom posúdení pre vec rozhodujúcich skutočností dospel krajský súd k záveru, že odvolaniu sťažovateľa nemožno vyhovieť.

Keďže sťažovateľ tvrdil, že rozhodnutie krajského súdu je založené na svojvoľnej aplikácii práva, zaoberal sa ústavný súd ďalej tým, či výklad výpovedného dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka krajským súdom zodpovedá zmyslu a účelu právnej úpravy v kontexte sťažovateľom označených základných práv.

Podľa § 711 ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka prenajímateľ môže vypovedať nájom bytu, ak nájomca hrubo porušuje svoje povinnosti vyplývajúce z nájmu bytu najmä tým, že nezaplatil nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu za dlhší čas ako tri mesiace, alebo tým, že prenechal byt alebo jeho časť inému do podnájmu bez písomného súhlasu prenajímateľa.

Tak ako to uviedol v odôvodnení rozsudku č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014 i krajský súd (s poukazom na R 74/1968), pri aplikácii tohto výpovedného dôvodu je povinný súd prihliadnuť na všetky okolnosti rozhodovanej veci a vždy i na to, z akých dôvodov a ako dlho neplatil nájomca bytu nájomné alebo za služby spojené s nájmom a aké sú pomery nájomcu a podobne.

Vo veci sťažovateľa predchádzalo konaniu vedenému pred okresným súdom pod sp. zn. 24 C 92/2005 konanie vedené medzi rovnakými účastníkmi pod sp. zn. 27 C 5/2006, ktorého predmetom bolo zaplatenie sťažovateľom tvrdených nedoplatkov na nájomnom za obdobie rokov 2004 až 2006, ktoré bolo právoplatne skončené zamietnutím sťažovateľovej žaloby rozsudkom okresného súdu č. k. 27 C 5/2006-177 z 5. marca 2008 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 130/2008-224 z 11. mája 2010. Vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu ústavný súd konštatoval, odmietajúc sťažnosť sťažovateľa z dôvodu

jej zjavnej neopodstatnenosti, v uznesení č. k. I. ÚS 494/2011-23 zo 14. decembra 2011, že postup krajského súdu a právny názor vyslovený v rozsudku krajského súdu č. k. 8 Co 130/2008-224 z 11. mája 2010 nesignalizuje možnosť porušenia základných práv sťažovateľa (ktoré označil v sťažnosti doručenej ústavnému súdu). Krajský súd v rozsudku č. k. 8 Co 130/2008-224 z 11. mája 2010 okrem iného uviedol vo vzťahu k nájomnému vzťahu účastníkov, „že z tohto právneho vzťahu vzniknutého za platnosti doterajších predpisov... vstupom do práv predchádzajúceho prenajímateľa vznikol nárok na nájomné vo vzťahu k odporkyni – ako pôvodnej nájomníčke ako za byt II. kategórie. Pretože odporkyňa nájomné ako za byt II. kategórie v súlade s platným Výnosom riadne platila, nemohol potom vzniknúť nedoplatok na nájomnom v žalovanom období ako rozdiel medzi nájomným bytu I. a II. kategórie a z tohto dôvodu... nemožno návrh navrhovateľa považovať za opodstatnený. Nie je dôvod odňať odporkyni ňou získané právo na kvalitatívne zatriedenie bytu z hľadiska určenia výšky nájomného, a to ani vzhľadom na záväzný právny predpis platný v žalovanom období, z obsahu ktorého vyplýva, že predmetný byt spĺňa hľadiská kvalitatívneho zatriedenia bytu I. kategórie, keď ako bolo uvedené navrhovateľ vstúpil do práv predchádzajúceho prenajímateľa a nedošlo tu k žiadnej zmene okolností od roku 2003 do roku 2004 odôvodňujúcej zmenu kritérií na kvalitatívne zatriedenie bytu a niet tiež dôvodu, aby sa odporkyňa novou právnou úpravou dostala do horšieho postavenia. Tomuto záveru neodporuje ani ust. § 667 Obč. zák., keď aj podľa názoru odvolacieho súdu toto sa netýka odporkyne ako pôvodnej nájomníčky bytu.“.

Ústavný súd ani po oboznámení sa s argumentáciou sťažovateľa v tejto veci nenachádza dôvod odchyliť sa od záverov svojho uznesenia č. k. I. ÚS 494/2011-23 zo 14. decembra 2011 bez ohľadu na to, že sťažovateľ znova spochybňuje právny názor vyslovený v právoplatnom rozsudku krajského súdu č. k. 8 Co 130/2008-224 z 11. mája 2010.

Ako už opakovane uviedol ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi, k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 ústavy, napr. PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. To okrem iného znamená aj to, že každý adresát právnej normy sa

môže dôvodne spoliehať na to, že všeobecný súd nielen bude platné právo aplikovať, ale i na to, že bude rešpektovať právne názory vyslovené už prv v právoplatných rozhodnutiach súdov. Opačný prístup už sám osebe predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd sa preto plne stotožňuje so závermi krajského súdu vyslovenými v odôvodnení rozsudku č. k. 4 Co 154/2013-367 z 22. januára 2014, podľa ktorých by zjavne ústavne nekonformný bol stav, v ktorom by navrhovateľka v zmysle jedného (skoršieho) súdneho rozhodnutia nebola zaviazaná na povinnosť platiť nájomné vo výške vyššej než ňou uhrádzanej v určitom období, a v zmysle druhého (neskoršieho) súdneho konania by bolo rozhodnuté o platnosti výpovede z nájmu bytu pre neplatenie nájomného vo výške nad rámec hradenej sumy za rovnaké obdobie.

Na rozdiel od sťažovateľa zastáva preto ústavný súd názor, podľa ktorého výkon súdnej moci krajským súdom bol z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný.

Ústavný súd dospel preto k záveru, podľa ktorého medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označenými základnými a inými právami sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že mohlo dôjsť k ich porušeniu. Z týchto dôvodov odmietol ústavný súd podľa § 25 ods. zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal i porušenie čl. 20 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu s odôvodnením, že týmto rozhodnutím bol obmedzený vo výkone svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Podľa čl. 20 ods.1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Hmotné práva sťažovateľ namietal v súvislosti s čl. 46 ods. 1 ústavy s porušením ústavných práv.

Keďže ústavný súd nezistil porušenie základných a iných práv sťažovateľa procesnoprávného charakteru (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), v okolnostiach danej veci neprichádza do úvahy ani možnosť vyslovenia porušenia jeho základných práv hmotno-právneho charakteru.

S ohľadom na uvedené bolo preto potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júla 2014